

СИЛАБУС КУРСУ
«Психологічне консультування учасників освітнього процесу»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» («Практична психологія»)
факультету педагогіки та психології

Назва курсу	«Психологічне консультування учасників освітнього процесу»
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-5
Контактна інформація щодо викладача	Митник Олександр Якович mytnyk1969@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка з 12.00 до 13.00 та перед іспитом у червні
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Мета та завдання курсу	Метою курсу є формування знань, умінь та навиків, які сприятимуть у наданні психологічної допомоги суб'єктам освітнього процесу щодо забезпечення щасливого дитинства. Основними завданнями вивчення дисципліни є: • сформувати уявлення про типові помилки вчителя, проблеми учнів та батьків в освітньому процесі і шляхи їх усунення та розв'язання; • розкрити зміст базових понять: «щасливе дитинство», «розвивальне освітнє середовище», «ситуація розмірковування», «інтерактивний метод навчання», «особистість вчителя, особистість учня як суб'єктів освітнього процесу», «імідж особистості»; • визначити психологічне забезпечення щасливого дитинства; • розкрити діагностичний інструментарій щодо виявлення стану розвитку особистості кожного суб'єкта освітнього процесу; • охарактеризувати інформаційне та технологічне забезпечення консультативного процесу з вчителями, учнями та їхніми батьками.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психологія професійного спілкування», «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Психологічне консультування учасників освітнього процесу» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Консультування вчителя як суб'єкта освітнього процесу» висвітлюється психологічні особливості консультування вчителя щодо побудови розвивального освітнього простору у ЗЗСО, роботи з батьками, особистісного і професійного самовдосконалення. У змісті другого модуля «Консультування учнів та їхніх батьків як суб'єктів освітнього процесу» висвітлюються особливості консультування учнів молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку та їхніх батьків.

Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсу дає можливість оволодіти певними засобами, спрямованими на допомогу усім суб'єктам освітнього процесу щодо забезпечення щасливого дитинства учнівської молоді
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Психологічне консультування учасників освітнього процесу» є варіативною, вона є дисципліною вибіркового блоку «Дитяча психологія».
На які питання відповідь курсу і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець оволодіває професійними знаннями і вміннями щодо здійснення консультування усіх суб'єктів освітнього процесу, спрямованого на забезпечення їхнього фізичного і психічного здоров'я та на організацію конструктивної взаємодії між ними. . Головний аргумент: курс допомагає у становленні практичного психолога у закладах освіти як конкурентоздатного фахівця
Очікувані результати навчання	Компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту ФК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики ФК14. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу. ФК15. Здатність організовувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом та клієнтами та останніх між собою, управляти дискусією. ФК16. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати. <i>Знати:</i> • типові помилки вчителя в освітньому процесі і шляхи їх усунення; • зміст понять: «щасливе дитинство», «розвивальне освітнє середовище», «ситуація розмірковування», «інтерактивний метод навчання», «особистість вчителя як суб'єкта освітнього процесу», «імідж особистості»; • психологічну сутність інтерактивних методів навчання; • механізми роботи психолога з вчителем щодо усунення синдрому емоційного вигорання та професійного самовдосконалення вчителя. • проблеми учнів та батьків в освітньому процесі і шляхи їх розв'язання;

	• форми і методи роботи з учнями та батькам <i>Вміти:</i> • консультувати вчителя щодо створення завдань розвивального характеру та особливостей впровадження їх в освітній процес; • здійснювати психодіагностування вчителя щодо виявлення стану розвитку його як конкурентоздатного фахівця; • виявляти проблеми учнів та батьків в освітньому процесі; • діагностувати стан розвитку особистості учня; • розробляти і впроваджувати в консультативному процесі різноманітні тренінги, завдання розвивального характеру тощо.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрвикладання, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Перелік основних практичних завдань	Модуль 1. «Консультування вчителя як суб'єкта освітнього процесу» 1. Складання рекомендацій щодо раціональної організації творчого освітнього процесу 2. Розробка проекту щодо залучення батьків в освітній процес 3. Розробка завдань для розвитку вербальної та невербальної педагогічної техніки Модуль 2. «Консультування учнів та їхніх батьків як суб'єктів освітнього процесу» 1. Підбір завдань, розробка рекомендацій для учнів молодшого шкільного віку, їхніх батьків щодо розв'язання проблеми шкільної дезадаптації, відсутності успіхів у навчанні, навичок комунікації та соціальної взаємодії з однолітками 2. Підбір діагностичних методик, які спрямовані на виявлення проблем учнів підліткового віку у закладі освіти та у родині, засобів роботи практичного психолога з юнаками щодо які впливають на успіх у навчанні та соціумі 3. Психологічне консультування суб'єктів освітнього процесу щодо розвитку пізнавальної (соціальної) сфери особистості молодшого школяра (підлітка, юнака) ІНДЗ
Література для вивчення дисципліни	Основна 1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учб. Посібник. – Харків: Фоліо, 1996. 2. Буянов М.И. Основы психотерапии детей и подростков. – К.: Вища школа, 1990. 3. Захаров А.И. Неврозы у детей и подростков. – Л.: Медицина. – 1988. 4. Захаров А.И. Как помочь нашим детям избавиться от страха. – СПб: Гиппократ. – 1994. 5. Ковалев А.Г. Бодалев А.А. Психология и педагогика самовоспитания. – М., 1989. 6. Коломінський Н.Л. Психологічні основи розвиваючого навчання // Рад.шк. – 1979. – №3. 7. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. – К.: Рад. школа, 1989. 8. Лэндрет Г.Л. Игровая терапия: искусство отношений. – пер. с англ. – М. – 1994. 9. Мартиненко С. М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи (навчально-методичний посібник) / С. М. Мартиненко // К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 264 с 10. Митник О.Я. Складові іміджу сучасного закладу освіти / О.Я. Митник // Почат. шк. — 2000. — № 7. – С. 51 – 54. 11. Митник О.Я. Психологія навчання як цілісного творчого процесу / О.Я. Митник // Відкритий урок – 2005. – № 23–24. – С. 34 – 36. 12. Митник О.Я. Як навчити дитину мистецтва мислення / Олександр Якович Митник. – К.: Початкова школа, 2006. – 104 с.

	13. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика / за ред. В.І. Бондаря, упорядкув. О.Я. Митника. – К.:Початкова школа, 2011. – 384 с. 14. Психологические основы формирования личности в педагогическом процессе. – М., 1981. Допоміжна 1. Амонашвили Ш.А. Обучение. Оценка. Отметка. – М., 1980. 2. Васьковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. – К.: Вища школа, 1996. 3. Василюк Ф.Е. Психология переживания. Анализ преодоления критических ситуаций. – М.: МГУ. – 1984. 4. Волков К.Н. Психологи о педагогических проблемах. – М., 1981. 5. Выготский Л.С. Проблема обучения и умственного развития в школьном возрасте // Хрестоматия по психологии. – М.: Просвещение, 1987. 6. Гальперин П.Я. Методы обучения и умственное развитие ребенка. – М., 1985. 7. Давыдов В.В. Учебная деятельность: состояние и проблемы исследования // Вопросы психологии – 1991 – № 6. 8. Захарова А.В. Психология обучения старшеклассников. – М., 1976. 9. Кабанова-Меллер Е.Н. Учебная деятельность и развивающее обучение. – М.: Просвещение, 1981. 10. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении. – М.: Просвещение, 1987. 11. Маркова А.К. Психология обучения подростка. – М., 1975. 12. Маркова А.К. и др. Формирование мотивации учения: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1990. 13. Матюшкин А.М. Психологическая структура, динамика и развитие познавательной активности // Вопр. психологии. – 1982. – №4. 14. Менчинская Н.А., Богоявленский Д.Н. Психология усвоения знаний в школе. – М., 1959. 15. Отстающие в учении школьники. Проблемы психического развития. – М., 1986. 16. Развитие нравственных убеждений школьников / Под ред. М.И.Борышевского. – К.: Рад. школа, 1986. 17. Раттер М. Помощь трудным детям. – М., 1987. 18. Стоунс Э. Психопедагогика. Психологическая теория и практика обучения. – М., 1984. 19. Учебная деятельность младшего школьника: диагностика и коррекция неблагополучий / Под ред. Ю.З.Гильбуха. – К.: 1993. 20. Фридман Л.М. Педагогический опыт глазами психолога: Книга для учителя. – М., 1987. 21. Эльконин Д.Б. Психологические вопросы формирования учебной деятельности в младшем школьном возрасте // Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии (1946-1980). – М.: МГУ, 1981. 22. Эльконин Д.Б. Психология обучения младшего школьника. – М., 1974. 23. Якиманская И.С. Развивающее обучение. – М., 1979.
Політика курсу	Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись

	в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.			
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	3	30
	ІНДЗ	30	1	30
	Модульна контрольна робота	20	2	40
	максимальна кількість балів 100			
	Екзамен 100 б. Підсумкова оцінка: середнє арифметичне оцінок за семестр і за екзамен.			
Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять				

